

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy 6 na rok szkolny 2024/2025

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna <u>Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:</u>	Ocena dobra <u>Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:</u>	Ocena bardzo dobra <u>Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:</u>	Ocena celująca <u>Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:</u>
I PÓLROCZE						
Kształcenie literackie i kulturowe						
Uczeń:						
Sluchanie	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	skupia uwagę na wypowiedziach innych osób, rozumie ogólny sens słuchanych utworów i wypowiedzi; wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym tekście, w jego warstwie dosłownej, rozpoznaje proste intencje nadawcy reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą) powtarza ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, tekstu lub historii	słucha innych ze zrozumieniem, uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada; wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkuzdaniowej wypowiedzi, rozpoznaje główne intencje nadawcy i nastrój słuchanych komunikatów; powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, tekstu poetyckiego, opowiada fabułę	aktywnie słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtworzonych utworów; wybiera potrzebne i ważne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie tabeli, schematu, punktów, kilkuzdaniowej wypowiedzi; formułuje pytania i rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów; pisze plan, formułuje pytania; właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu; odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich	przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi, rozumie ich wydźwięk wybiera różnorodne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie dostosowanej do potrzeb (np. plan, tabela, schemat, kilkuzdaniowa wypowiedź), rozpoznaje nastrój i nazywa intencje nadawcy komunikatu swobodnie odczytuje nastrój, intencje i przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich	odczytuje, interpretuje i wyjaśnia przerośny i symboliczny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich

			usłyszonej historii, formułuje pytania			
Czytanie	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	<p>identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich i użytkowych</p> <p>rozpoznaje proste intencje nadawcy,</p> <p>wskazuje najważniejsze informacje w tekście,</p> <p>rozumie ogólny sens utworów;</p> <p>czyta teksty płynnie, stara się czytać je poprawnie pod względem artykulacyjnym; stara się poprawnie akcentować wyrazy;</p> <p>samodzielnie lub z niewielką pomocą wskazuje części: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie</p> <p>rozpoznaje życzenia, ogłoszenie, instrukcję, przepis</p> <p>wybiera najważniejsze informacje, potrafi odszukać i poprawnie przepisać cytaty na zadany temat</p>	<p>rozpoznaje dosłowne intencje nadawcy;</p> <p>przycząca informacje z odpowiednich fragmentów przeczytanego tekstu, wyrażone wprost;</p> <p>określa temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym;</p> <p>czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym;</p> <p>poprawnie akcentuje i artykułuje większość wyrazów, stosuje intonację zdaniową;</p> <p>oddziela fakty od opinii w prostych tekstach;</p> <p>wskazuje części składowe wypowiedzi;</p> <p>rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu, listu; wyszukuje cytaty na zadany temat i poprawnie je zapisuje;</p> <p>wskazuje przenośne znaczenie</p>	<p>krótko charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich;</p> <p>rozpoznaje symboliczne intencje nadawcy; przycząca informacje zawarte w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio;</p> <p>oddziela informacje ważne od drugorzędnych;</p> <p>z niewielką pomocą nauczyciela omawia główną myśl utworu na poziomie przenośnym;</p> <p>stara się interpretować głosowo teksty, zgodnie z zasadami poprawnej artykulacji, akcentowania i intonacji; rozumie funkcje budowy tekstu;</p> <p>wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach, listach (w tym oficjalnych), relacjach;</p> <p>wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu, cytatów;</p> <p>samodzielnie tłumaczy przenośne znaczenie wybranych wyrazów,</p>	<p>samodzielnie charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich i nieliterackich</p> <p>samodzielnie wyjaśnia dosłowne i symboliczne intencje nadawcy; informacje wyrażone pośrednio wykorzystuje w swojej wypowiedzi np. opisującej postać;</p> <p>odczytuje samodzielnie znaczenia słowne i przenośne;</p> <p>omawia temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym i przenośnym</p> <p>teksty interpretuje głosowo, zwracając uwagę np. na wyrażane emocje i interpunkcję</p> <p>głośno czyta utwory tak, aby oddać sens i nastój odczytywanego tekstu; poprawnie akcentuje nietypowe wyrazy,</p> <p>ma świadomość konstrukcji wypowiedzi rozumie funkcje takich części składowych</p>	<p>czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym;</p> <p>wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach biograficznych w tworzeniu własnych, samodzielnych wypowiedzi i przemyśleń</p> <p>odczytuje głośno i wygłasza z pamięci utwory poetyckie i prozatorskie oraz samodzielnie i w sposób oryginalny je interpretuje</p>

			wyrazów w wypowiedzi	związków wyrazów w wypowiedzi	wypowiedzi, jak tytuł, śródtytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie poprawnie oddziela fakty od opinii w dłuższych tekstach; odczytuje i twórczo wykorzystuje treści zawarte w tekstach i notatkach; swobodnie posługuje się cytatami w mowie i piśmie; odczytuje przerośnięte znaczenie wyrazów w wypowiedzi	
Samokształcenie	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	potrafi sprawdzić pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym, korzystać ze słownika języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, umie z pomocą nauczyciela sprawdzić użycie związków w słowniku poprawnej polszczyzny; potrafi znaleźć prostą informację w internecie, stara się wyszukiwać wiarygodne informacje;	potrafi znaleźć hasło w słowniku frazeologicznym, potrafi wybrać odpowiednie informacje ze słownika wyrazów bliskoznacznych, słownika poprawnej polszczyzny, encyklopedii;	wybiera informacje z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych; korzysta w razie potrzeby ze słownika języka polskiego, słownika wyrazów obcych, słownika frazeologicznego; potrafi znaleźć informacje w słowniku bohaterów literackich i innych słownikach;	wybiera informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach, konfrontuje je z innymi źródłami świadomie używa poznanych słowników i encyklopedie dla wzbogacenia warstwy językowej tekstu oraz jego treści;	twórczo wykorzystuje informacje z różnych źródeł we własnych wypowiedziach; szuka inspiracji do wzbogacenia swoich tekstów w poznanych słownikach; dba o poprawność ortograficzną, językową, merytoryczną, kompozycyjną swoich wypowiedzi, świadomie korzystając z potrzebnych w danej sytuacji słowników i innych materiałów

			krytycznej oceny pozyskanych informacji; zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych			
Analizowanie i interpretowanie tekstów kultury	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	krótko mówi o swoich reakcjach czytelniczych i temacie utworu dostrzega zabiegi stylistyczne w znanych mu z lekcji utworach literackich, w tym funkcję obrazowania poetyckiego w liryce; z pomocą nauczyciela wskazuje w znanych mu z lekcji utworach typowe przykłady następujących środków poetyckich: epitet, porównanie, przenośnia, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofa, powtórzenie, zdrobnienie, zgrubienie, pytanie retoryczne, i podaje ich przykłady zna i wyjaśnia pojęcia <i>podmiot liryczny, autor, adresat wiersza i bohater wiersza</i> ; odróżnia teksty użytkowe od literackich, utwory pisane wierszem i prozą, stosuje terminy <i>wiersz, proza</i> krótko i na ogół trafnie określa wybrane elementy świata przedstawionego w utworze epickim omówionym na lekcji: czas i miejsce wydarzeń, akcja, wątek główny, fabuła, wydarzenia, bohater (pozytywny – negatywny), z	nazywa swoje reakcje czytelnicze, określa temat czytanego utworu i próbuje określić jego problematykę; nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich (epitet, porównanie, przenośnia, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofa, powtórzenia, zdrobnienia, zgrubienia, obrazy poetyckie, pytanie retoryczne); z niewielką pomocą nauczyciela odróżnia autora, adresata i bohatera wiersza w analizowanym tekście; dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe;	uzasadnia swoje reakcje czytelnicze, określa tematykę i problematykę utworu; odnajduje w utworze poetyckim poznane środki stylistyczne przeważnie objaśnia ich znaczenie; rozpoznaje autora, adresata i bohatera wiersza, opisuje cechy podmiotu lirycznego (w tym zbiorowego); wskazuje cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe i rozumie ich funkcje; analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim; rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), określa cechy narratora pierwszo- i trzecioosobowego rozumie funkcje dialogu i monologu; przyporządkowuje rodzaje powieści do konkretnych utworów;	opowiada o swoich reakcjach i refleksjach czytelniczych, ocenia i opisuje utwór, konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z reakcjami innych odbiorców, zauważa złożoną problematykę utworu; objaśnia znaczenie przenośni poznanych środków poetyckich; nie utożsamia ze sobą autora, adresata i bohatera wiersza; wykorzystuje wiedzę na temat podmiotu lirycznego (w tym zbiorowego), adresata i bohatera wiersza do interpretacji utworu wnikliwie omawia obrazy poetyckie w wierszu szczegółowo omawia cechy wyróżniające teksty artystyczne oraz użytkowe; płynnie objaśnia funkcję analizowanych elementów świata	porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich wskazuje elementy mitu, przypowieści, legendy itd. w innych tekstach kultury, świadomie odczytuje różne gatunki powieści, rozumie konwencję gatunków mieszanym, zwłaszcza we współczesnych tekstach literatury dziecięcej dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam itp. odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych jako nosicieli uniwersalnych postaw i opisuje otaczającą ich rzeczywistość

		<p> pomocą nauczyciela określa wątki poboczne utworu i punkt kulminacyjny rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator); odróżnia dialog od monologu rozpoznaje na znanych z lekcji tekstach mit, legendę, przypowieść, powieść, podaje ich główne cechy, nazywa rodzaj omówionej na lekcji powieści (obyczajowej, fantasy, historycznej, przygodowej) zna pojęcie <i>moral</i>, wyjaśnia go z pomocą nauczyciela zna pojęcia: <i>wers</i>, <i>zwrotka</i>, <i>rym</i>, <i>refren</i>, wskazuje je w wierszach znanych z lekcji; wyodrębnia plakat społeczny, przedstawienie, film (np. informacyjny, rozrywkowy), program telewizyjny spośród innych przekazów i tekstów kultury, operuje podstawowym słownictwem związanym z teatrem (np. akt, kurtyna, gra aktorska, publiczność, rekwizyt, rola, dekoracja, efekty specjalne), dostrzega różnice fabularne między tekstem literackim a jego adaptacją odczytuje treść komiksu wymienia tytuły filmów, spektakli, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży; przypisuje podstawowe cechy bohaterom, krótko opowiada o ich doświadczeniach </p>	<p> określa i nazywa elementy świata przedstawionego w poznanym na lekcji utworze epickim, takie jak: czas i miejsce wydarzeń, wątek (główny i poboczny), akcja, fabuła, wydarzenia, punkt kulminacyjny, bohater (pozytywny – negatywny, główny, drugoplanowy); rozpoznaje narratora pierwszo i trzecio-osobowego; wskazuje w poznanym na lekcji utworze cechy mitu, przypowieści, legendy, powieści; wymienia gatunki powieści (obyczajowa, fantasy, historyczna, przygodowa) i podaje jej cechy, potrafi określić rodzaj powieści omówionej na lekcji i podać jej cechy; wskazuje je w utworze i wyjaśnia dosłowny sens przypowieści; </p>	<p> odczytuje przesłanie przypowieści; rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu (dokładny – niedokładny), refrenu, samodzielnie wskazuje w wierszu wyżej wymienione elementy; interpretuje plakat społeczny, przedstawienie i film z niewielką pomocą nauczyciela na poziomie przenośnym; używa pojęć: m. in. reżyser, adaptacja, antrakt, scenografia, ekranizacja, kadr, ujęcie, audycja, wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego, odróżnia różne gatunki filmowe, omawia różnice między tekstem literackim a jego adaptacją; świadomie i z uwagą odbiera filmy, spektakle zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, wyraża i uzasadnia opinię na ich temat; charakteryzuje komiks jako tekst kultury, wskazuje charakterystyczne dla niego cechy; </p>	<p> przedstawionego w utworze epickim, takich jak czas i miejsce wydarzeń, narrator (pierwszo- i trzecioosobowy), akcja, fabuła, wątek (główny i poboczny), wydarzenia, punkt kulminacyjny, zwrot akcji, bohater (pozytywny – negatywny, główny, drugoplanowy, epizodyczny, tytułowy, zbiorowy); biegle identyfikuje mit, przypowieść, legendę, powieść, szczegółowo omawia ich cechy, swobodnie omawia cechy różnych gatunków powieści (obyczajowej, fantasy, historycznej, przygodowej) i potrafi odnieść je do lektur; odczytuje symboliczne przesłanie przypowieści; interpretuje na poziomie dosłownym i przenośnym plakat społeczny, przedstawienie, film, program telewizyjny; swobodnie używa pojęć z zakresu teatru, filmu i radia, m.in. scenariusz, scenarzysta, scenografia, scenograf, ujęcie (i jego </p>	
--	--	---	--	---	---	--

		<p>oraz ocenia ich postawy rozumie pojęcie fikcji literackiej, potrafi (z reguły poprawnie) odszukać w utworze poznanym na lekcji elementy prawdziwe, prawdopodobne (realistyczne) i fantastyczne</p> <p>odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym), a z pomocą nauczyciela na poziomie symbolicznym</p>	<p>rozpoznaje w utworach wierszowanych elementy rytmu: wers, zwrotkę, rym (dokładny – niedokładny), refren;</p> <p>rozpoznaje wiersz biały;</p> <p>odczytuje plakat społeczny, przedstawienie, film, program telewizyjny na poziomie dosłownym;</p> <p>wymienia cechy komiksu; podaje odmiany filmu, wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych; wskazuje różnice fabularne między tekstem literackim a jego adaptacją;</p> <p>wskazuje filmy, spektakle, które mu się podobają;</p> <p>określa doświadczenia bohaterów, przypisuje im cechy oraz określa i ocenia ich postawy;</p> <p>wyjaśnia pojęcie fikcji literackiej,</p>	<p>odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym), a z niewielką pomocą na poziomie przenośnym, wyszukuje informacje wyrażone wprost i pośrednio</p>	<p>rodzaje), montaż; wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych;</p> <p>omawia i refleksyjnie ocenia różnorakie różnice między tekstem literackim a jego adaptacją</p> <p>świadomie i z uwagą odbiera filmy, spektakle, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, potrafi samodzielnie wybrać spośród nich wartościową i interesującą dla niego ofertę, a także wyrazić przemyślaną opinię na ich temat;</p> <p>ocenia bohaterów komiksu oraz ich doświadczenia i postawy odnoszące się do różnych wartości oraz z doświadczeniami innych bohaterów literackich;</p> <p>rozumie i wyjaśnia pojęcie fikcji literackiej prawdopodobnej i fantastycznej, objaśnia w utworze elementy prawdziwe, prawdopodobne (realistyczne) i fantastyczne</p>	
--	--	---	---	---	--	--

			odczytuje sens utworów typowych na poziomie symbolicznym		samodzielnie i poprawnie odczytuje sens utworów na poziomie dosłownym i przenośnym, poprawnie wyszukuje informacje wyrażone wprost i pośrednio	
Tworzenie wypowiedzi						
Mówienie	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem, stosuje się do podstawowych reguł grzecznościowych obowiązujących podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie; stara się stosować język adekwatny do różnych sytuacji, odróżnia język oficjalny od nieoficjalnego formułuje pytania i udziela prostych pod względem konstrukcyjnym odpowiedzi, stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym mówi na temat, opowiada o zdarzeniach, akcji książki, filmu wypowiada komunikaty zawierające proste informacje wyraża wprost swoje intencje w kilku zdaniach opisuje	uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej, stosując się do reguł grzecznościowych, używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających, wyrażen grzecznościowych) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, stara się budować kontakt ze słuchaczem, np. za pomocą apostrof, wypowiedzi nacechowanych emocjonalnie;	przedstawia własne, logiczne zdanie w rozmowie, buduje kontakt ze słuchaczem np. za pomocą apostrof, wypowiedzi nacechowanych emocjonalnie, wykrzyknień; świadomie dobiera intonację zdaniową formułuje przemyślane pytania otwarte i zamknięte, udziela odpowiedzi w formie krótkiej, sensownej wypowiedzi łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków współrzędne i podrzędne związki wyrazowe w zdaniu wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń stosuje poprawne formy gramatyczne odmiennych części mowy;	uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, sprawnie buduje i podtrzymuje kontakt ze słuchaczem, płynnie dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji (np. oficjalnej i nieoficjalnej), świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego formułuje trafne, ciekawe pytania, udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym, świadomie dobiera intonację zdaniową;	z zaangażowaniem inicjuje i aktywnie podtrzymuje rozmowę/dyskusję/polemikę np. na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych polemizuje i przedstawia oryginalne, przemyślane stanowisko, formułuje tezę, na której poparcie podaje różnorodne argumenty odnoszące się do logiki oraz emocji, jego wypowiedzi cechuje szeroka wiedza,

		<p>obraz, ilustrację, plakat, przedmiot, miejsce, postać, zwierzę wygłasza z pamięci tekst utworu poetyckiego posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) stara się poprawnie wymawiać i akcentować wyrazy składa skonwencjonalizowane życzenia, tworzy krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry potrafi sformułować prostą tezę i dobrać argument oraz przykład do tezy, krótko uzasadnia swoją opinię</p>	<p>dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzeń: proste i rozwinięte, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące; potrafi dostosować swoją wypowiedź do sytuacji oficjalnej i nieoficjalnej; formułuje pytania otwarte i zamknięte; udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych; wypowiada się w logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą nas rzeczywistością, lekturą, utworem poetyckim, filmem itp.; wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza</p>	<p>gromadzi wyrazy określające i nazywające, np. cechy wyglądu i charakteru opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, poprawnie streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe aktywnie uczestniczy w rozmowie o lekturze, filmie czy codziennych sytuacjach; w sposób logiczny i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, przedmiot, przeżycia, obraz, ilustrację, plakat, stosując właściwe tematu słownictwo, jak i słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji oraz słownictwo opisujące; stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzeń składa życzenia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry</p>	<p>poprawnie stosuje formy czasownika w różnych trybach, w zależności od kontekstu i adresata wypowiedzi; w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje poprawny język, bogate słownictwo oraz frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką; w sposób przemyślany i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując bogate i właściwe tematowi słownictwo zaznacza akcenty logiczne stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści wygłaszanych z pamięci lub recytowanych utworów; interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania swobodnie dobiera w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne oraz</p>	<p>wysoka kultura, bogate słownictwo i poszanowanie dla innych stanowisk</p>
--	--	--	---	---	---	--

			<p>utwory fabularne, zdaje relację z wydarzenia;</p> <p>opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni; krótko, ale w sposób uporządkowany opisuje postać, zwierzę, przedmiot;</p> <p>recytuje utwory poetyckie, oddając ich ogólny nastrój i sens;</p> <p>stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych;</p> <p>składa życzenia, wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym;</p> <p>dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, z reguły stosuje poprawne związki wyrazowe;</p>	<p>objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów;</p> <p>stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne (synonimy) i przeciwstawne (antynimy) oraz poprawne związki wyrazowe</p> <p>formuluje tezę, podaje do niej argumenty i przykłady, odróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji, potrafi zabrać głos w dyskusji, zaprezentować i logicznie uzasadnić swoją opinię,</p> <p>wie, czym jest perswazja, i potrafi na nią odpowiednio zareagować</p>	<p>poprawne związki wyrazowe;</p> <p>świadomie wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi;</p> <p>składa pomysłowe życzenia, tworzy precyzyjną wypowiedź o cechach instrukcji;</p> <p>dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka;</p> <p>formuluje tezę, podaje przekonujące, przemyślane argumenty i przykłady;</p> <p>bierze czynny udział w dyskusji, przedstawiając przemyślane stanowisko i logicznie, wyczerpująco je uzasadnia, rozumie funkcję perswazji w wypowiedzi</p>	
--	--	--	---	---	--	--

			świadomie posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem); formułuje tezę i podaje do niej proste argumenty i przykłady, logicznie uzasadnia swoją opinię			
Pisanie	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, potrafi zastosować dwukropek, przecinek, myślnik (również w zapisie dialogu) dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu, stosuje akapit, oznaczając w nim wstęp, rozwinięcie, zakończenie poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i próbuje stosować podstawowe zasady dotyczące pisowni <i>ó-u</i> , <i>rz-ż</i> , <i>ch-h</i> odróżnia nazwy własne od pospolitych i stara się stosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą; potrafi wymienić niektóre spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie	bezbłędnie dzieli wyrazy na sylaby, stosuje cudzośłów; stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni <i>ó-u</i> , <i>rz-ż</i> , <i>ch-h</i> , pisowni cząstki <i>-by</i> z czasownikami; potrafi wymienić najważniejsze wyjątki od poznanych reguł ortograficznych; potrafi wymienić spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się przecinka, stara się stosować tę wiedzę w praktyce, zna zasady	stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni <i>ó-u</i> , <i>rz-ż</i> , <i>ch-h</i> , cząstki <i>-by</i> z czasownikami zna i stosuje najczęstsze wyjątki od poznanych reguł ortograficznych wymienia spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się przecinka, stosuje tę wiedzę w praktyce, zna i stara się stosować; zna i stosuje zasady układu graficznego i uwzględni wszystkie niezbędne elementy następujących form wypowiedzi: list (w tym oficjalny), wywiad, ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcja,	systematycznie stosuje poznane reguły interpunkcyjne, stosuje cudzośłów w tytułach, cytatach i w przypadku ironii; komponuje poprawne pod względem ortograficznym interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów płynnie stosuje wszystkie poznane reguły ortograficzne, zna i stosuje wyjątki od nich; bezbłędnie wymienia spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się przecinka, nawykowo stosuje tę wiedzę w praktyce,	tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, trafną i celną argumentacją, poprawną konstrukcją oraz właściwym doborem środków językowych wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi

		<p>stawia się przecinka, zna podstawowe zasady układu graficznego listu oficjalnego i nieoficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, instrukcji, przepisu kulinarnego, streszczenia, sprawozdania z wydarzenia; zapisuje je z niewielką pomocą nauczyciela; potrafi zapisać proste życzenia, ogłoszenie, zaproszenie;</p> <p>pisze krótkie opowiadanie odtwórcze i twórcze, dba o następstwo zdarzeń;</p> <p>pisze kilkudzaniowy tekst o charakterze argumentacyjnym na tematy związane z codziennym życiem;</p> <p>sporządza krótką charakterystykę na podstawie planu i słownictwa zgromadzonego na lekcji;</p> <p>próbuję zredagować kilkudzaniowy opis przeżyć;</p> <p>tworzy kilkudzaniowy opis obrazu, rzeźby i plakatu, opisując usytuowanie elementów, ich kształt, wielkość i kolorystykę</p> <p>w dłuższych formach wypowiedzi pisemnych stara się stosować akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi</p> <p>jego wypowiedzi są czytelne konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi</p>	<p>dotyczące pisowni przymiotników złożonych;</p> <p>stosuje większość podstawowych zasad układu graficznego oraz zapisuje uwzględniając je:</p> <p>list (w tym oficjalny), kilkudzaniowy wywiad, plan wypowiedzi ramowy</p> <p>i szczegółowy (z pomocą nauczyciela), ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, odatki biograficznej (np. w tabeli), streszczenie, sprawozdanie, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, proste, krótkie streszczenie, sprawozdanie (z wydarzenia i z pomocą nauczyciela z filmu, spektaklu, życzenia;</p> <p>układa opowiadanie odtwórcze i twórcze;</p>	<p>przepis kulinarny, streszczenie, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), życzenia, układa spójne, uporządkowane pod względem chronologicznym poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, stara się, aby było wierne utworowi / pomysłowe, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki, przyimki i wyrażenia przyimkowe; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń</p> <p>pisze poprawne: tekst argumentacyjny, charakterystykę postaci rzeczystwej i bohatera literackiego, opis przeżyć wewnętrznych</p> <p>w dłuższych wypowiedziach pisemnych stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi</p> <p>w sposób uporządkowany opisuje obraz, ilustrację,</p>	<p>stosuje się do zasad zapisu przymiotników złożonych;</p> <p>pisze bezbłędnie pod względem kompozycyjnym i treściowym list oficjalny i nieoficjalny, ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, streszczenie, wywiad, notatkę (w różnych formach) i streszczenie, pomysłowe życzenia, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), relację; dba o ciekawą formę swojego tekstu i/lub rzetelność zawartych w nim informacji</p> <p>układa rozbudowane fabularnie, pomysłowe, wyczerpujące, poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, list, precyzyjnie streszcza przeczytane utwory literackie, zachowując porządek chronologiczny</p> <p>i uwzględniając hierarchie wydarzeń; redaguje opis przeżyć</p>	
--	--	--	--	---	--	--

		<p>poprawne pod względem logicznym, stara się, aby były poprawne pod względem językowym</p> <p>rozróżnia współczesne formy komunikatów i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując podstawowe zasady etykiety językowej</p>	<p>pisze krótki, logiczny tekst argumentacyjny;</p> <p>sporządza schematyczną charakterystykę postaci rzeczywistej i bohatera literackiego, pisze opis przeżyć z wykorzystaniem słownictwa z lekcji;</p> <p>tworzy na ogół poprawny opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni, ich wygląd (kolor, kształt itp.);</p> <p>w dłuższych formach wypowiedzi stosuje co najmniej trzy akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie);</p> <p>na ogół zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi;</p>	<p>plakat, rzeźbę, stosując słownictwo opisujące oraz służące do formułowania ocen i opinii, emocji</p> <p>zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi</p> <p>w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami;</p> <p>stosuje się do zasad interpunkcji</p> <p>w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, liczebnika i czasownika we wszystkich trybach</p> <p>w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy np. charakteru na podstawie zachowań i postaw</p> <p>dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia</p> <p>sprawnie wyszukuje cytaty, zapisuje je w cudzysłowie i wprowadza do swojego tekstu;</p> <p>formułuje tezę, dobiera argumenty i przykłady,</p>	<p>pisze poprawny, przemyślany, logicznie zbudowany tekst argumentacyjny</p> <p>sporządza samodzielną, wnikliwą charakterystykę postaci rzeczywistej i bohatera literackiego</p> <p>w wypowiedziach pisemnych konsekwentnie stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (m.in. wstęp, rozwinięcie, zakończenie);</p> <p>dba, aby zapis jego wypowiedzi ułatwiał jej czytanie odbiorcy;</p> <p>tworzy szczegółowy, dobrze skomponowany opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując właściwe danej dziedzinie szuki nazewnictwo i słownictwo opisujące oraz służące do formułowania ocen i opinii, emocji</p> <p>sporządza poprawny, bogaty leksykalnie opis przeżyć wewnętrznych</p> <p>uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury</p> <p>udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych</p>	
--	--	--	--	---	--	--

			<p>konstruuje i zapisuje kilkunastu wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym i na ogół poprawne pod względem językowym;</p> <p>używa wypowiedzi pojedynczych i złożonych;</p> <p>w zależności od adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące;</p> <p>udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych;</p> <p>stara się dostrześć błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawiać;</p> <p>wyszukuje cytaty i zapisuje je w cudzysłowie, potrafi wprowadzić je w tekst;</p> <p>dobiera argumenty i przykłady do</p>	<p>zarówno odnoszące się do faktów i logiki, jak i odwołujące się do emocji</p>	<p>pod względem konstrukcyjnym, stylistycznym, ortograficznym</p> <p>w wypowiedziach związanych z lekturą, tekstem poetyckim, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje bogate słownictwo, frazeologizmy, przysłowia związane z omawianą tematyką; jego język jest poprawny</p> <p>dokonywa samodzielnej autokorekty napisanego tekstu pod względem stylistycznym i treściowym</p> <p>samodzielnie dobiera cytaty, szczególnie dba o całkowicie wierny zapis cytatu,</p> <p> płynnie wprowadza cytaty do własnego tekstu</p> <p>samodzielnie formułuje tezę</p>	
--	--	--	--	---	---	--

tezy,

Kształcenie językowe

Uczeń:

Słownictwo	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	rozpoznaje zdrobnienia, potrafi dobrać parami wyrazy bliskoznaczne i antonimy, stara się tworzyć poprawne związki wyrazowe, podaje przykłady wyrazów wieloznacznych, związków frazeologicznych, przysłów	wykorzystuje zdrobnienia, wyrazy wieloznaczne, bliskoznaczne (synonimy) i przeciwstawne (antonimy) w stworzonym tekście, tworzy poprawne związki wyrazowe, wyjaśnia znaczenie znanych związków frazeologicznych, przysłów, odróżnia słownictwo wartościujące i opisujące	wzbogaca tworzony tekst np. zdrobnieniami, zgrubieniami, synonimami, przeciwstawnymi (antonimami), wieloznacznymi; w wypowiedziach operuje związkami frazeologicznymi, przysłowiami, słownictwem wartościującym i opisującym	dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, samodzielnie i swobodnie dobiera zdrobnienia, zgrubienia, synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne, frazeologizmy, słownictwo wartościujące i opisujące, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej	świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania
Fleksja	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	rozpoznaje i odmienia rzeczowniki o typowej odmianie, czasowniki, przymiotniki, liczebniki i wymienia większość ich typów; podaje pytania, na które odpowiadają odmienne i nieodmienne części mowy; podaje przykłady różnych rodzajów liczebników, zaimków, odmienia zaimki; z reguły poprawnie określa czas, osobę, liczbę, rodzaj, tryb czasownika, a z niewielką pomocą nauczyciela aspekt: dokonany, niedokonany, stronę czasownika; wskazuje rzeczowniki własne	odmienia typowe rzeczowniki własne i pospolite, a także niektóre rzeczowniki o nietypowej odmianie, czasowniki, przymiotniki; rozpoznaje i z reguły poprawnie odmienia liczebniki, zaimki, określa formę czasownika: osobę, liczbę, tryb, aspekt (dokonany, niedokonany), stronę; z niewielką pomocą nauczyciela przekształca	rozpoznaje i najczęściej poprawnie odmienia rzeczowniki o typowej i nietypowej odmianie znane z lekcji (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne); rozpoznaje i poprawnie odmienia czasowniki (osoba, liczba, czas, tryb); rozumie konstrukcje strony czynnej, biernej, zwrotnej; rozpoznaje czasowniki nieprzechodnie; przekształca czasowniki w różnych formach (strona, aspekt, tryb); rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy	rozpoznaje i swobodnie stosuje w wypowiedziach w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy o typowej i nietypowej odmianie przewidziane w programie nauczania; bezbłędnie określa formę odmiennej części mowy, w tym poprawnie rozpoznaje i odmienia rzeczowniki o typowej i nietypowej odmianie (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), czasowniki	świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania

		<p>i pospolite; odmienia i stopniuje przymiotniki; stopniuje przysłówki; rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>); podaje przykłady przymiotka, partykuły, spójnika i wykrzyknika; poprawnie odmienia najbardziej popularne wyrazy o nietypowej odmianie; odmienia według wzoru czasowniki typu <i>wziąć</i></p>	<p>czasowniki: w stronie czynnej, biernej, zwrotnej, w różnych trybach, aspektach; rozpoznaje i nazywa na typowych przykładach typy liczebników; podaje przykłady różnych typów zaimków i wyjaśnia ich funkcję; wskazuje oboczności w typowych wyrazach odmiennych; odmienia (liczba, rodzaj, przypadek) i stopniuje przymiotniki, nazywa rodzaje stopniowania (regularne, nieregularne, opisowe); rozpoznaje przysłówki i stopniuje je, nazywając rodzaj stopniowania; podaje przykłady przysłówków odprzymiotnikowych i nie pochodzących od przymiotnika; rozpoznaje typowe przymiotki (i wyrażenia przymiotkowe), używa przymiotków do określenia relacji czasowych i</p>	<p>zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>); odmienia czasowniki typu <i>wziąć</i>; rozpoznaje, odmienia i stopniuje przymiotniki, wskazując sposób stopniowania (regularny, nieregularny, opisowy); rozpoznaje i odmienia liczebniki; określa rodzaje liczebników, zaimków (określa ich formę, przeważnie poprawnie wskazuje zaimki w tekście, nazywa ich rodzaje, wyjaśnia ich funkcję i stosuje je w celu uniknięcia powtórzeń, poprawnie używa krótszych i dłuższych form zaimków); wskazuje przymiotek (i wyrażenie przymiotkowe), partykułę, wykrzyknik, spójnik, rozumie ich funkcję i podaje ich przykłady, poprawnie zapisuje większość przymiotków złożonych; używa odmiennych części mowy w poprawnych formach</p>	<p>(osoba, liczba, czas, tryb, strona), wskazuje czasowniki przechodnie i nieprzechodnie; swobodnie przekształca czasowniki w różnych formach (strona, aspekt, tryb, czas); bezbłędnie rozpoznaje przysłówki odprzymiotnikowe i nie pochodzące od przymiotnika i stopniuje je, nazywając rodzaj stopniowania; rozpoznaje typy liczebników, zaimków, zastępuje rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki i liczebniki odpowiednimi zaimkami; bezbłędnie wskazuje przymiotek (i wyrażenie przymiotkowe), partykułę, wykrzyknik, spójnik, rozumie ich funkcję i swobodnie podaje ich przykłady, poprawnie zapisuje przymiotki złożone, swobodnie stosuje krótsze i dłuższe formy zaimków; wykorzystuje wiedzę o obocznościach w odmianie wyrazów do pisowni poprawnej pod względem ortograficznym,</p>	
--	--	--	--	--	---	--

			przestrzennych; na ogół poprawnie zapisuje czasowniki z częstką <i>-by</i> ; stosuje wykrzykniki i partykuły; rozpoznaje najczęstsze zaimki i spójniki w tekście; poprawnie odmienia omówione na lekcji wyrazy o nietypowej odmianie, w tym czasownik typu <i>wziąć</i>		bezbłędnie wskazuje i wyjaśnia oboczności, wskazuje temat główny i tematy oboczne oraz oboczności spółgłoskowe i samogłoskowe	
Fonetyka	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	zna alfabet, odróżnia głoskę od litery, przy pomocy nauczyciela dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne; podaje przykłady głosek ustnych i nosowych, dzieli wyrazy znane z lekcji na głoski, litery i sylaby; zna podstawowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim i stara się je stosować	wyjaśnia różnicę między głoską a literą, dzieli wyrazy na głoski, litery i sylaby; dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe i potrafi je nazywać; wykorzystuje wiedzę na temat rozbieżności między mową a pismem do poprawnego zapisywania wyrazów	stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby, a także różnic między pisownią a wymową w poprawnym ich zapisie; bezbłędnie dzieli głoski na ustne, nosowe, twarde, miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne; dzieli na głoski wyrazy ze spółgłoskami miękkimi, np <i>ń – ni-s – ni-o</i> , stosuje reguły akcentowania wyrazów w języku polskim	biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów, stosuje w praktyce wszystkie poznane zasady akcentowania wyrazów	świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści maturalowych przewidzianych programem nauczania

II PÓLROCZE

Kształcenie literackie i kulturowe

Uczeń:

Sluchanie	Uczeń nie spełnia wymagań	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> powtarza sens usłyszonej	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto</u> <u>nado</u>	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto</u>	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto</u>	<u>Spełnia wymagania na półroczu, a ponadto:</u>
------------------	---------------------------	--	--	---	---	--

	na ocenę dopuszczającą.	wypowiedzi, prostego tekstu poetyckiego, fabuły usłyszanej historii	opowiada krótko fabułę usłyszanej historii, formułuje pytania	na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: pisze plan, formułuje pytania	wyraża spójne zdanie na temat wysłuchanego komunikatu	doskonali umiejętność odczytywania, interpretowania i wyjaśnienia przebiegu i symbolicznego sensu wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich
Czytanie	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> rozpoznaje list, dedykację, podziękowanie	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto</u> wypowiedzi: tytuł, śródtytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie rozpoznaje cechy dedykacji, podziękowania,	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, śródtytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, rozumie ich funkcję wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w dedykacjach, podziękowaniach	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> ma świadomość konstrukcji wypowiedzi rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, śródtytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w dedykacjach, podziękowaniach	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto</u> czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur
Samokształcenie	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> potrafi znaleźć prostą informację w internecie, stara się wyszukiwać wiarygodne informacje;	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> <u>doskonali i</u> rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do znalezienia potrzebnych mu informacji	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> systematycznie rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> dba o poprawność ortograficzną, językową, merytoryczną, kompozycyjną swoich wypowiedzi, doskonali ją, świadomie korzystając z potrzebnych w danej sytuacji słowników i innych materiałów (np. poradników,

						audycji radiowych i programów telewizyjnych)
Analizowanie i interpretowanie tekstów kultury	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	<u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u> rozpoznaje na znanych z lekcji tekstach mit, bajkę, hymn, legendę, przypowieść i nowelę, powieść, podaje ich główne cechy, nazywa rodzaj omówionej na lekcji powieści (obyczajowej, fantasy, fantastycznonaukowej, historycznej, przygodowej) dostrzega różnice fabularne między tekstem literackim a jego adaptacją	<u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u> z niewielką pomocą wskazuje w poznanym na lekcji utworze cechy mitu, bajki, hymnu, przypowieści i noweli, legendy, powieści; wymienia gatunki powieści (obyczajowa, fantasy, fantastycznonaukowa, historyczna, przygodowa) i podaje jej cechy	<u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u> identyfikuje mit, bajkę, hymn, przypowieść, legendę i nowelę, powieść, wskazuje ich cechy, zna gatunki powieści (obyczajowa, fantastycznonaukowa, fantasy, historyczna, przygodowa), podaje ich cechy, przyporządkowuje je do konkretnych utworów przytacza i parafrazuje morał bajki, omawia różnice między tekstem literackim a jego adaptacją	<u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u> samodzielnie•płynnie biegle identyfikuje mit, bajkę, hymn, przypowieść, legendę i nowelę, powieść, szczegółowo omawia ich cechy, swobodnie omawia cechy różnych gatunków powieści (obyczajowej, fantastycznonaukowej, fantasy, historycznej, przygodowej) i potrafi odnieść je do lektur omawia i refleksyjnie ocenia różnorakie różnice między tekstem literackim a jego adaptacją	<u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u> wskazuje elementy mitu, bajki, przypowieści, hymnu, legendy itd. w innych tekstach kultury, świadomie odczytuje różne gatunki powieści;
Tworzenie wypowiedzi						
Uczeń:						
Mówienie	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	<u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u> potrafi wygłosić kilkuzdaniowe, schematyczne przemówienie, opierając się na materiale lekcyjnym	<u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u> wypowiada się w logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą nas	<u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u> wygłasza przygotowane wcześniej przemówienie, dbając o dobór argumentów, środków stylistycznych, tembru głosu świadomie posługuje się pozawerbalnymi	<u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u> dostosowuje tempo recytacji do treści wygłaszanych z pamięci lub recytowanych utworów wygłasza ciekawe, przekonujące, logiczne przemówienie, dbając o dobór najwłaściwszych argumentów	<u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u> formułuje wypowiedzi. Które cechuje szeroka wiedza, wysoka kultura, bogate słownictwo i poszanowanie dla innych stanowisk

			rzeczywistością, lekturą, utworem poetyckim, filmem itp. wygłasza krótkie przemówienie na tematy związane z codziennym życiem i bieżącym materiałem lekcyjnym;	środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) stosuje argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji	środków stylistycznych, tembru głosu ,rozumie i wyjaśnia funkcję perswazji w wypowiedzi	
Pisanie	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> potrafi zastosować dwukropek, przecinek, myślnik (również w zapisie dialogu), cudzysłów, rozumie funkcję średnika, nawiasu i wielokropka w zdaniu; potrafi wymienić niektóre spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się przecinka, stara się oddzielać przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym w dłuższych formach wypowiedzi pisemnych stara się stosować akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi; potrafi zapisać prostą dedykację, podziękowania	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> stosuje podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące użycia przecinka (np. przy wymienianiu, przed niektórymi spójnikami, przecinek w zdaniu złożonym), dwukropka, myślnika (również w zapisie dialogu), nawiasu; próbuje stosować w zdaniu średnik, potrafi wymienić spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, stosuje w swoich pracach podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące przecinka (np. przy wymienianiu oraz przed zaimkami, przecinek w zdaniu złożonym), dwukropka, myślnika, średnika, nawiasu; wymienia spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się wiedzę w praktyce, oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym;	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> bezbłędnie stosuje w swoich pracach dwukropek, myślnik (również w zapisie dialogu), wielokropek, średnik, nawias; bezbłędnie wymienia spójniki, przed którymi stawia się przecinek / nie stawia się przecinka, nawykowo stosuje tę wiedzę w praktyce, poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym (również o skomplikowanej budowie), pisze dbie bezbłędnie edykację, podziękowanie; dba o ciekawą formę swojego tekstu i/lub	<u>Spełnia wymagania na I półroczu, a ponadto:</u> dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową

			<p>przecinka, stara się stosować tę wiedzę w praktyce, często poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym</p> <p>zna zasady dotyczące pisowni przymiotników złożonych;</p> <p>zna i stosuje większość podstawowych zasad układu graficznego oraz zapisuje uwzględniając je: plan wypowiedzi ramowy i szczegółowy (z pomocą nauczyciela), podziękowanie, dedykację;</p>	<p>zna i stosuje zasady układu graficznego i uwzględnia wszystkie niezbędne elementy następujących form wypowiedzi: dedykacja, podziękowanie;</p> <p>poprawia błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi</p>	<p>rzetelność zawartych w nim informacji</p> <p>dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, stylistycznym i treściowym</p>	
<p>Kształcenie językowe</p> <p>Uczeń:</p>						
Słownictwo	<p>Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.</p>	<p><u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u></p> <p>, stara się tworzyć poprawne związki wyrazowe, podaje przykłady wyrazów wieloznacznych, związków frazeologicznych, przysłów</p>	<p><u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u></p> <p>odróżnia słownictwo wartościujące i opisujące w czytanych tekstach</p>	<p><u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u></p> <p>poprawnie operuje związkami frazeologicznymi, przysłowiami, słownictwem wartościującym i opisującym</p>	<p><u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u></p> <p>wzbogaca tekst o zabiegi stylistyczne w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej</p>	<p><u>Spełnia wymagania na I półrocze, a ponadto:</u></p> <p>świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania</p>

<p>Składnia</p>	<p>Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.</p>	<p>wymienia rodzaje zdań: pojedyncze oznajmujące, rozkazujące, pytające, zdania złożone; konstruuje poprawne zdania pojedyncze; stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu; rozróżnia zdania pojedyncze, złożone i równoważnik zdania; wskazuje podmiot (wyrażony rzeczownikiem) i orzeczenie (czasownikowe) w typowym zdaniu; wie, że podmiot można wyrazić różnymi częściami mowy; odszukuje orzeczenie imienne w zdaniach znanych z lekcji; wymienia pozostałe części zdania: przydawka, dopełnienie, okolicznik, podaje pytania, na które odpowiadają; zna pojęcia <i>związek wyrazowy</i>, <i>grupa orzeczenia</i>; wskazuje w zdaniu wyrazy, które się ze sobą łączą; rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika; z pomocą nauczyciela lub odnosząc się do schematu sporządza wykres zdania pojedynczego; rozpoznaje na przykładach z lekcji zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie;</p>	<p>konstruuje typowe i proste zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte i rozpoznaje je na typowych przykładach; konstruuje wypowiedzenia złożone współrzędnie, podrzędnie i równoważniki zdań, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych, neutralnych; wskazuje podmiot (np. wyrażony rzeczownikiem, zaimkiem, podmiot domyślny) i orzeczenie czasownikowe i imienne; podaje przykłady zdań, w których podmiot jest wyrażony inną częścią mowy; podaje przykładowe wyrazy, które budują zdanie bezpodmiotowe, i przykłady takich zdań; rozpoznaje w</p>	<p>rozpoznaje i stosuje różnorodne typy zdań: pojedynczych i złożonych oraz równoważniki zdań; celowo używa różnych typów wypowiedzeń: pytających, oznajmujących, rozkazujących, wykrzyknikowych, neutralnych, w zależności od sytuacji komunikacyjnej; wskazuje podmiot (wyrażony rzeczownikiem i innymi częściami mowy: przymiotnikiem liczebnikiem, zaimkiem, podmiot domyślny, a w omówionych na lekcji przykładach wskazuje podmiot w dopełniaczu i zdania bezpodmiotowe), odszukuje w zdaniach orzeczenie czasownikowe i imienne; rozpoznaje pozostałe części zdania: przydawkę, dopełnienie, okolicznik (na typowych przykładach – okolicznik czasu, miejsca, sposobu, stopnia, celu, przyczyny, przyzwolenia) i podaje pytania, na które odpowiadają; buduje spójne zdania pojedyncze, w których poprawnie łączy</p>	<p>samodzielnie rozpoznaje różne typy zdań pojedynczych (pytające, oznajmujące, rozkazujące, neutralne, wykrzyknikowe, nierozwinięte, rozwinięte) zdania złożone współrzędnie i podrzędnie, równoważniki zdań; wskazuje podmiot (gramatyczny – wyrażony różnymi częściami mowy: rzeczownikiem, przymiotnikiem, zaimkiem, liczebnikiem, bezokolicznikiem, a także domyślny, logiczny w dopełniaczu), orzeczenie, (czasownikowe i imienne) rozpoznaje zdania bezpodmiotowe, swobodnie rozpoznaje w zdaniach pozostałe części zdania: przydawkę, dopełnienie (bliższe i dalsze) okolicznik (czasu, miejsca, sposobu, stopnia, celu, przyczyny, przyzwolenia); tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi; stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej; wzbogaca zdania dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki; swobodnie odszukuje w zdaniach</p>	<p>świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania</p>
------------------------	--	--	--	--	--	---

		sporządza wykres prostego, krótkiego zdania złożonego)	<p>zdaniach z lekcji pozostałe części zdania: przydawkę, dopełnienie, okolicznik (i jego niektóre rodzaje, np. czasu, miejsca, sposobu) i podaje pytania, na które odpowiadają; rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika; konstruuje wykres krótkiego, prostego zdania pojedynczego; <i>grupa podmiotu, grupa orzeczenia</i>, wskazuje je na typowych, prostych przykładach, sporządza wykres typowego zdania złożonego</p>	<p>w związki wszystkie wyrazy; wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia (bliższe i dalsze) i okoliczniki; poprawnie rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu i wyrazy pozostające poza związkami zdania, tworzy wykres zdania pojedynczego i odszukuje w zdaniu związki wyrazowe, wyrazy równorzędne (szereg); grupę podmiotu i grupę orzeczenia; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji; rozpoznaje zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie; sporządza wykres zdania złożonego</p>	<p>związki wyrazowe (główne i poboczne), znajduje wyrazy pozostające poza związkami zdania, wyrazy równorzędne (szereg); odszukuje w zdaniach związek główny i związki poboczne, grupę podmiotu i grupę orzeczenia; dba o poprawne łączenie wyrazów w związki i interpunkcję wypowiedzeń złożonych; bezbłędnie sporządza wykresy prostych i rozbudowanych zdań pojedynczych</p>	
--	--	--	---	---	---	--